

2023

FINANCIËLE BEGROTING

Deel 2

Gemeente Wijdmeren

Inhoud

1. Uitgangspunten	2
2. Raming van baten en lasten en het saldo.....	4
2. Baten en lasten per programma.....	5
3. Incidentele baten en lasten	7
4. Structurele onttrekkingen en toevoegingen reserves	9
5. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten	10
6. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma	11
6. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma	12
7. Investeringsplan 2023-2026	13
8. Geprognosticeerde balans 2023-2026.....	15
9. Activerings- en afschrijvingsbeleid	16
10. Stand en verloop van Reserves en Voorzieningen	17
11. Berekening EMU-saldo	19
12. Geraamde lasten en baten per programma en taakveld	20

1. Uitgangspunten

Voor de meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd.

► Toerekenen rentelasten

Rentelasten van langlopende geldleningen en kort opgenomen geld (kasgeld en rekening-courant) zijn door middel van het rente-omslagpercentage door berekend aan investeringen. Sinds 2013 worden de rentelasten niet meer toegerekend aan grondexploitaties. Ook wordt geen rente toegerekend aan investeringen die zijn betaald uit de eigen financieringsmiddelen (reserves) van de gemeente. Bij de berekening van het omslagpercentage zijn de onderstaande waarden aangehouden:

- Langlopende leningen Percentages op basis van afgesloten contracten.
- Nog af te sluiten langlopende leningen Percentages op basis van verwachte tarieven, uitgaande van september 2022 (3 procent).
- Kort opgenomen geld Op basis van tarieven september 2022.

► Inflatie

Bij de heffingen en legesopbrengsten is rekening gehouden met een inflatiecorrectie voor 2023 van 4 procent. Voor een aantal heffingen en leges is dit percentage nog eens extra verhoogd. Variërend van 4 procent bij de leges, tot 4 procent tot 11 procent bij de heffingen. De inflatiecorrectie is gebaseerd op de cijfers uit de septembercircularie van het Rijk. De verwachte indexcijfers voor 2024 en de jaren erna worden nu geraamd op circa 3 procent. In de risicoparagraaf is het gevolg van een hogere inflatie opgenomen.

► Personeelslasten

Basis voor de berekening van de lonen is de afgesloten cao voor gemeenteambtenaren die een looptijd heeft tot 31 december 2022. Een nieuwe cao is er nog niet. Wel lopen er onderhandelingen (november 2022). Voor de prognose van de salarislasten is in de begroting rekening gehouden met een stijging van 4 procent. Inmiddels is duidelijk dat dit percentage het bod van de werkgevers is. De onderhandelaars namens de werknemers hebben op 12 procent ingezet. In de risicoparagraaf is het gevolg van een hogere loonontwikkeling opgenomen.

► Opleidingsbudget ambtelijk apparaat

Het budget voor scholing en opleiding is verhoogd op 2 procent van de loonsom. Dat is een verdubbeling ten opzichte van 2022.

► Toeschrijven apparaatskosten

Apparaatskosten zijn toegerekend aan programma's, producten en grondexploitaties.

► Lokale heffingen

Onroerende en roerende zaakbelasting

De lasten van de gemeente Wijdmeren zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Ook heeft het Rijk via de algemene uitkering de structurele korting van niet-woningen aanzienlijk verhoogd (60 tot 70 procent). De hogere lasten en hogere korting op de algemene uitkering worden gedeeltelijk gedekt door een verhoging van de OZB-lasten voor burgers en bedrijven. Voor de woningen wordt voor 2023, naast de reguliere inflatiecorrectie van 4 procent, het OZB-tarief met 4 procent extra verhoogd. De omslagheffing wordt hiervoor dienovereenkomstige aangepast. Voor de niet-woningen geldt dat naast de inflatiecorrectie van 4 procent, het tarief voor niet-woningen eigenaren met 11 procent extra wordt verhoogd en het tarief voor niet-woningen gebruikers met 6 procent extra.

De tarieven voor de omslagheffing zijn nog niet berekend. Ze zijn mede afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken 2022. Een meer betrouwbaar beeld wordt in eind november/begin december 2022 verwacht.

Rioolrecht

Het rioolrecht bedraagt voor 2023, evenals voor 2022, € 235,00. Begin 2023 wordt een nieuw gemeentelijk rioleringsplan gepresenteerd. In dat plan worden tevens de tarieven voor de komende jaren opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Op begrotingsbasis wordt bij de afvalstoffenheffing uitgegaan van 99 procent kostendekkendheid. Bij deze heffing worden ook de kosten van kwijschelding in de tarieven betrokken.

Hondenbelasting

De opbrengsten zijn gebaseerd op de voorlopige realisatie 2022. De tarieven in 2023 worden met 8 procent verhoogd. Deze verhoging is opgebouwd uit de inflatiecorrectie van 4 procent en een extra verhoging van 4 procent.

Forensenbelasting

In 2022 is een ander heffingssysteem voor de forensenbelasting van kracht geworden. De forensenbelasting voor recreatieobjecten met een WOZ waarde is vanaf 2022 gebaseerd op een percentage van die waarde. In 2022 was dit percentage 0,25 procent. In 2023 wordt dit percentage verhoogd met 8 procent (4 procent inflatiecorrectie en 4 procent extra verhoging); van 0,25 procent tot 0,27 procent. Het minimumtarief wordt € 378,00. Met ingang van 2023 geldt er geen maximumtarief meer. Voor recreatieobjecten zonder een WOZ waarde wordt het vaste tarief met 4 procent verhoogd van € 300,00 tot € 312,00.

Toeristenbelastingen

De opbrengsten zijn gebaseerd op de realisatie 2020 en 2021. In de voor 2023 geraamde opbrengsten is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 4 procent. De tarieven zijn met de geraamde inflatiecorrectie van 4 procent verhoogd.

Begrafnisrechten

Bij de raming van de begrafenisrechten wordt uitgegaan van een zo hoog mogelijke kostendekkendheid. Het is duidelijk dat de mate van kostendekkendheid vooral beïnvloed wordt door het aantal begrafenissen. Gezien de hoogte van de huidige tarieven wordt volstaan met de inflatiecorrectie van 4 procent.

Wabo-leges activiteit 'bouwen'

De invoering van de omgevingswet is uitgesteld tot 1-7-2023. Tot die tijd gelden de huidige regels. De verwachting is dat door de invoering van de omgevingswet, het aantal te verstrekken vergunningen sterk afneemt. De opbrengsten uit leges zullen als gevolg hiervan fors dalen. Over de periode tot en met 1 juli worden nog de 'oude' tarieven gehanteerd. Deze worden verhoogd met 4 procent inflatiecorrectie. Als de invoering van de omgevingswet daadwerkelijk doorgaat, moeten in het tweede kwartaal nieuwe tarieven voor de leges worden vastgesteld. In deze begroting zijn opbrengsten afgeraamd.

Overige leges

De kostendekkendheid van de leges burgerzaken is lager dan 100 procent. Een verhoging van de leges burgerzaken bovenop de inflatiecorrectie is dus mogelijk. De verhoging bestaat uit de inflatiecorrectie van 4 procent en een extra verhoging met 4 procent. Daarnaast zijn er een aantal leges gebonden aan een wettelijk maximum. Voor deze leges hanteren we het wettelijk voorgeschreven tarief.

Afrondingsverschillen

In de tabellen van deze financiële begroting kunnen door afronding verschillen ontstaan.

2. Raming van baten en lasten en het saldo

(Negatieve bedragen zijn uitgaven. Positieve bedragen zijn opbrengsten. Negatief saldo is negatief)

Bedragen x € 1.000

Overzicht op totaalniveau	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-57.037	-55.781	-62.473	-60.375	-62.834	-63.848
Baten	55.237	55.440	59.067	59.419	62.210	61.341
Saldo voor bestemming	-1.801	-341	-3.406	-956	-624	-2.507
Mutatie reserves	600	400	1.421	677	442	336
Saldo na bestemming	-1.201	59	-1.985	-279	-181	-2.172

Bedragen x € 1.000

Programma	Lasten/Baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
P001 Bestuur en burger	Lasten	-3.149	-3.056	-3.657	-3.249	-3.195	-3.140
	Baten	346	318	274	274	274	274
	Mutatie reserves	54					
Totaal P001 Bestuur en burger		-2.750	-2.738	-3.383	-2.975	-2.921	-2.866
P002 Veiligheid	Lasten	-3.583	-3.103	-3.598	-3.552	-3.558	-3.562
	Baten	169	33	32	32	32	32
Totaal P002 Veiligheid		-3.414	-3.070	-3.566	-3.520	-3.526	-3.530
P003 Openbare ruimte	Lasten	-9.553	-9.972	-10.671	-10.698	-10.631	-10.494
	Baten	6.412	7.322	7.771	7.884	8.319	8.535
	Mutatie reserves	121	513	155	163	78	276
Totaal P003 Openbare ruimte		-3.021	-2.137	-2.744	-2.652	-2.235	-1.683
P004 Economische zaken, recreatie en toerisme	Lasten	-2.396	-2.101	-1.937	-1.821	-1.828	-1.829
	Baten	1.256	1.224	1.047	1.047	1.047	1.047
	Mutatie reserves	70	78	-38	-37	-42	-39
Totaal P004 Economische zaken, recreatie en toerisme		-1.070	-799	-928	-812	-823	-821
P005 Sociaal domein	Lasten	-23.117	-22.293	-23.575	-24.085	-23.922	-23.685
	Baten	6.046	4.499	4.697	4.635	4.635	4.635
	Mutatie reserves	390	539	816	657	647	490
Totaal P005 Sociaal domein		-16.682	-17.256	-18.062	-18.794	-18.641	-18.561
P006 Natuur en milieu	Lasten	-844	-1.084	-1.132	-741	-740	-728
	Baten	91	399	300			
	Mutatie reserves		-175	150	63	50	25
Totaal P006 Natuur en milieu		-754	-860	-682	-678	-690	-703
P007 Ruimtelijke ontwikkeling	Lasten	-4.277	-2.841	-4.121	-2.497	-2.495	-2.493
	Baten	3.616	1.091	2.089	584	545	545
	Mutatie reserves	311	5	94	233	18	5
Totaal P007 Ruimtelijke ontwikkeling		-350	-1.745	-1.937	-1.680	-1.932	-1.943
P998 Algemene baten en lasten	Lasten	-860	-935	-748	-2.423	-5.113	-6.687
	Baten	37.084	40.536	42.838	44.946	47.340	46.255
	Mutatie reserves	-455	-700	-524	-524	-524	-524
Totaal P998 Algemene baten en lasten		35.770	38.901	41.566	41.999	41.703	39.045
P999 Overhead	Lasten	-9.063	-10.396	-13.035	-11.308	-11.352	-11.230
	Baten	23	18	19	19	19	19
	Mutatie reserves	109	141	767	122	216	102
Totaal P999 Overhead		-8.931	-10.237	-12.249	-11.167	-11.117	-11.109
Eindtotaal		-1.201	59	-1.985	-279	-181	-2.172

2. Baten en lasten per programma

1. Bestuur en Burger

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Bestuur en burger (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vijn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-3.150	-3.056	-3.657	-3.249	-3.195	-3.140
Baten	345	318	274	274	274	274
Totaal	-2.805	-2.738	-3.383	-2.975	-2.921	-2.866
Onttrekking aan reserve	54	0	0	0	0	0
Saldo	-2.751	-2.738	-3.383	-2.975	-2.921	-2.866

2. Veiligheid

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Veiligheid (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vijn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-3.583	-3.103	-3.598	-3.552	-3.558	-3.562
Baten	169	33	32	32	32	32
Totaal	-3.414	-3.070	-3.566	-3.520	-3.526	-3.530

3. Openbare ruimte

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Openbare ruimte (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vijn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-9.552	-9.972	-10.671	-10.698	-10.631	-10.494
Baten	6.411	7.322	7.771	7.884	8.319	8.535
Totaal	-3.141	-2.650	-2.900	-2.815	-2.312	-1.959
Onttrekking aan reserve	748	1.035	155	163	78	276
Toevoeging aan reserve	-626	-523				
Saldo	-3.019	-2.138	-2.744	-2.652	-2.235	-1.683

4. Economische zaken, recreatie en toerisme

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Economische Zaken, recreatie en toerisme (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vijn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-2.396	-2.026	-1.937	-1.821	-1.828	-1.829
Baten	1.255	1.187	1.047	1.047	1.047	1.047
Totaal	-1.141	-839	-890	-774	-781	-782
Onttrekking aan reserve	70	64	62	63	58	61
Toevoeging aan reserve	0	-24	-100	-100	-100	-100
Saldo	-1.071	-799	-928	-811	-823	-821

5. Sociaal domein

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Sociaal Domein (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vijn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-23.118	-22.254	-23.575	-24.085	-23.922	-23.685
Baten	6.045	4.459	4.697	4.634	4.634	4.634
Totaal	-17.073	-17.795	-18.878	-19.451	-19.288	-19.051
Onttrekking aan reserve	454	539	816	657	647	490
Toevoeging aan reserve	-65	0	0	0	0	0
Saldo	-16.684	-17.256	-18.062	-18.794	-18.641	-18.561

6. Natuur en milieu

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Natuur en Milieu (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vijn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-844	-660	-1.132	-741	-740	-728
Baten	91	0	300	0	0	0
Totaal	-753	-660	-832	-741	-740	-728
Onttrekking aan de reserve	0	0	150	63	50	25
Saldo	-753	-660	-682	-678	-690	-703

7. Ruimtelijke ontwikkeling

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Ruimtelijke Ontwikkeling (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vijn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-4.277	-4.258	-4.121	-2.497	-2.495	-2.493
Baten	3.616	2.509	2.089	584	545	545
Totaal	-661	-1.749	-2.032	-1.913	-1.950	-1.948
Onttrekking aan de reserve	366	355	344	233	18	5
Toevoeging aan de reserve	-56	-350	-250	0	0	0
Saldo	-351	-1.744	-1.938	-1.680	-1.932	-1.943

8. Algemene baten en lasten

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Algemene baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vijn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-860	-935	-749	-2.423	-5.113	-6.687
Baten	37.085	40.536	42.839	44.946	47.341	46.256
Totaal	36.225	39.601	42.090	42.523	42.228	39.569
Onttrekking aan reserve	-	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-455	-700	-524	-524	-524	-524
Saldo	35.770	38.901	41.566	41.999	41.704	39.045

9. Overhead

Bedragen x € 1.000 - Nadeel(-/-) en Voordeel(+/+)

Overhead (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na vjn	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-9.063	-10.396	-13.035	-11.308	-11.352	-11.230
Baten	23	18	19	19	19	19
Totaal	-9.040	-10.378	-13.016	-11.289	-11.333	-11.211
Onttrekking aan reserve	109	141	767	122	216	102
Resultaat	-8.931	-10.237	-12.249	-11.167	-11.117	-11.109

3. Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV (Besluit begroting en verantwoording) is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting.

Voor het bepalen van de incidentele baten en lasten is de 'Notitie incidentele baten en lasten' als uitgangspunt genomen.

Wij hanteren de volgende uitgangspunten:

- Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid kwalificeren wij dus als 'structureel'.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd als het gaat om niet-structurele toevoegingen aan een bestemmingsreserve of dekking van incidentele lasten. In het overzicht is dit vertaald door naast de incidentele last ook de mutatie uit de reserve te presenteren ('-' is baat).
- Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vast ligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit kwalificeren wij als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar. Hiervan is sprake bij rijksbijdragen, subsidies en projecten die langer dan 3 jaar duren, maar waarvan wel bekend is dat die bijdrage, subsidie of dat project op termijn stopt.
- Posten met een verloop over de jaren zijn niet als incidentele baten en lasten opgenomen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de kapitaallasten, de algemene uitkering en de opbrengsten OZB. Dit hebben wij beschouwd als autonome ontwikkelingen en de verschillen tussen de jaren zijn niet aangemerkt als incidentele baten en lasten. Ook budgetten die eens in de twee of meer jaren zijn opgenomen, vanwege een bepaald patroon in de uitgaven (zoals verkiezingen), zijn niet als incidentele baten en lasten opgenomen. Als ondergrens hanteren is een bedrag van € 5.000.

Een + bedrag zijn lasten en/toevoeging aan de reserve en een -/- bedrag zijn baten en/of een onttrekking aan de reserve.

Onderstaand geven we over de periode 2023-2026, inzicht in de incidentele lasten en baten en incidentele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves.

Lasten zijn -/- Baten zijn +

Incidentele baten en lasten	Baten/ Lasten/ Reservemutatie	2023	2024	2025	2026
Programma 1 - Bestuur en Burger					
Onderzoek dienstverlening, incl. nieuwe website	Lasten	-300	0	0	0
Onderhoud gem. website	Lasten	-15	0	0	0
Informatievoorziening inwoners	Lasten	-35	0	0	0
Open overheid	Lasten	-5	0	0	0
Juridische kwaliteit	Lasten	-5	0	0	0
Transparante overheid	Lasten	-3	0	0	0
Uitvoering communicatie e.o.	Lasten	-5	0	0	0
Totaal Programma 1 - Bestuur en Burger		-368	0	0	0
Programma 2 - Veiligheid					
Aanpak ondermijning	Lasten	-53	0	0	0
Totaal Programma 2 - Veiligheid		-53	0	0	0
Programma 3 - Openbare ruimte					
Onderzoek i.h.k.v. het mobiliteitsplan	Lasten	-90	-60	0	0
Onderzoek i.h.k.v. het mobiliteitsplan	Reservemutatie	90	60	0	0
Totaal Programma 3 - Openbare ruimte		0	0	0	0
Programma 4 - Economische zaken, Recreatie en Toerisme					
Toerisme	Lasten	-50	0	0	0
Totaal Programma 4 - Economische zaken, Recreatie en Toerisme		-50	0	0	0
Programma 5 - Sociaal Domein					
Werken aan werk	Lasten	-24	0	0	0
Reserve arbeidsmarktwerking	Reservemutatie	24	0	0	0
Verhuiskosten IKC loodrecht	Lasten	-30	0	-30	0
Huisvestingskosten IKC loodrecht (Terpstraschool)	Lasten	-184	0	0	0
Huisvestingskosten IKC loodrecht (Terpstraschool)	Reservemutatie	155	0	0	0
Totaal Programma 5 - Sociaal Domein		-59	0	-30	0
Programma 6 - Natuur en Milieu					
Duurzaamheid HIOR	Lasten	-25	0	0	0
Programma Duurzaamheid en groen	Lasten	-50	0	0	0
Duurzaamheid Energie besparen bedrijven	Lasten	-25	-25	-25	0
Uitkering energiearmoede	Lasten	-300	0	0	0
Bijdrage energiearmoede	Baten	300	0	0	0
Duurzaamheid	Reservemutatie	100	25	25	0
Totaal Programma 6 - Natuur en Milieu		0	0	0	0
Programma 7 - Ruimtelijke ontwikkeling					
Verkoop gronden	Baten	250	0	0	0
Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen	Reservemutatie	-250	0	0	0
Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen	Reservemutatie	250	0	0	0
Totaal Programma 7 - Ruimtelijke ontwikkeling		250	0	0	0
Overhead					
Versterken positie als werkgever	Lasten	-20	0	0	0
Inhuur personeel Team HR	Lasten	-75	0	0	0
DVO Salarisadministratie	Lasten	-23	0	0	0
Advies personeelszorg	Lasten	-22	0	0	0
E-HRM implementatie	Lasten	-112	0	0	0
Externe ondersteuning ICT	Lasten	-250	0	0	0
Totaal Overhead		-502	0	0	0
Tootaal incidentele lasten		-1.699	-85	-55	
Tootaal incidentele baten		550			
Tootaal onttrekking aan reserves		369	85	25	
Totaal		-780		-30	

4. Structurele onttrekkingen en toevoegingen reserves

Structurele mutatie reserves 2023-2026				
Omschrijving reserves	Vermeerderingen 2023	Verminderingen 2023	Vermeerderingen 2024	Verminderingen 2024
Res.Alg.Open Bejaardenwerk		5.500		5.500
Reserve Revitalisering Meenthof		5.000		5.000
Reserve rationeel wegbeheer		10.000		10.000
Reserve Duurzaamheid		50.000		37.500
Reserve Recreatie en Toerisme	100.000	42.700	100.000	42.700
Reserve Inburgering		2.700		0
Reserve Onderhoud gebouwen	523.800	1.298.600	523.800	918.500
Reserve Afschrijving activa		261.300		196.300
Totaal reserves	623.800	1.675.800	623.800	1.215.500
Omschrijving reserves	Vermeerderingen 2025	Verminderingen 2025	Vermeerderingen 2026	Verminderingen 2026
Res.Alg.Open Bejaardenwerk		5.500		5.500
Reserve Revitalisering Meenthof		5.000		5.000
Reserve rationeel wegbeheer		10.000		10.000
Reserve Duurzaamheid		50.000		25.000
Reserve Recreatie en Toerisme	100.000	42.700	100.000	42.700
Reserve Inburgering		0		0
Reserve Onderhoud gebouwen	523.800	762.100	523.800	682.200
Reserve Afschrijving activa		190.600		189.100
Totaal reserves	623.800	1.065.900	623.800	959.500

5. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Bij de uiteenzetting van de financiële positie wordt afzonderlijke aandacht gevraagd voor de jaarlijks terugkerende arbeidskosten. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen aan het huidige dan wel voormalige personeel (feitelijk heeft de organisatie een schuld aan hen). Om deze aanspraken veilig te stellen dient wettelijk voor deze aanspraken een voorziening te worden getroffen. Van elke aanspraak dient de totale toekomstige aanspraak bepaald te worden, die vervolgens in een keer ten laste van de exploitatie komt (voorziening wordt gevormd). Omdat deze werkwijze veel werk vergt en de kosten aanzienlijk zijn (inschakeling van externe deskundigheid voor de actuariële berekeningen), hanteren de meeste gemeenten een veel praktischer werkwijze als het gaat om arbeidsrechtelijke verplichtingen. Hierbij worden de jaarlijkse verplichtingen opgenomen in de begroting. Deze afwijkende werkwijze (t.o.v. het BW art.9) wordt toegestaan (mede door de eigenheid van gemeenten), mits het gaat om een jaarlijks terugkerende verplichting van gelijk volume. Primair doel van deze regelgeving, is dat de toekomstige verplichtingen gedekt moeten zijn en dat er een uniforme gedragslijn wordt toegepast. De meeste arbeidsrechtelijke verplichtingen worden opgenomen in de begroting. Alleen voor de wethouders pensioenen en de overdracht van pensioenen wethouders zijn vanaf 2014 voorzieningen gevormd. In de volgende alinea's wordt kort ingegaan op de behandeling van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen binnen de gemeente Wijdemeren.

► **Wachtgeldverplichtingen ambtenaren**

De lasten van deze wachtgeldverplichtingen, indien ze zich voordoen, zijn in de begroting opgenomen.

► **Wachtgeldverplichtingen wethouders**

Tot op heden is volstaan met het opnemen van deze lasten in de begroting. Dit betreft de wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders.

► **Pensioenen wethouders (huidig en voormalig)**

Naar aanleiding van gewijzigde bepalingen in het BBV is voor de pensioenverplichtingen van de wethouders sinds 2014 een berekening opgesteld om de hoogte van een verplicht in te stellen voorziening te kunnen bepalen. De hoogte van deze voorziening wordt jaarlijks op basis van een actuariële berekening, opgesteld door een hierin gespecialiseerd bureau, geactualiseerd. De actuariële stand bedroeg op 1 januari 2022 € 1.807.300.

6. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma

PROGRAMMA		i/S		
Alle bedragen x € 1.000	2023		Ten laste van reserve:	Ten behoeve van:
1. Bestuur en burger				
Lasten	-3.657			
Baten	274			
Saldo vóór bestemming	-3.383			
Mutaties reserves	0		n.v.t.	
Saldo na bestemming	-3.383			
2. Veiligheid				
Lasten	-3.598			
Baten	32			
Saldo vóór bestemming	-3.566			
Mutaties reserves	0		n.v.t.	
Saldo na bestemming	-3.566			
3. Openbare ruimte				
Lasten	-10.671			
Baten	7.771			
Saldo vóór bestemming	-2.900			
Mutaties reserves	10	S	Rationeel Wegbeheer	ten gunste van voorziening riool
Mutaties reserves	90	I	Reserve verkeer	Diverse onderzoeken in het kader van het mobiliteitsplan
Mutaties reserves	25	S	Onderhoud gebouwen	MJOP gemeentelijke gebouwen
Mutaties reserves	31	S	Afschrijving activa	Kapitaallasten investeringen
Totaal mutatie reserves	156			
Saldo na bestemming	-2.834			
4. Economische zaken, recreatie en toerisme				
Lasten	-1.937			
Baten	1.047			
Saldo vóór bestemming	-890			
Mutaties reserves	18	S	Afschrijving activa	Kapitaallasten investeringen
Mutaties reserves	-57	S	Recreatie en Toerisme	Toevoeging 10% van de baten toeristen- en forensenbelasting. Diverse onttrekkingen aan reserve recreatie en toerisme, w.o. bijdrage pontje Nigtevecht en bijdrage bureau recreatie en toerisme
Mutaties reserves	1	S	Onderhoud gebouwen	MJOP gemeentelijke gebouwen
Totaal mutatie reserves	-38			
Saldo na bestemming	-928			
5. Sociaal Domein				
Lasten	-23.575			
Baten	4.697			
Saldo vóór bestemming	-18.878			
Mutaties reserves	155	I	Res. Huisv. onderwijs	Afschrijving boekw. scholen in het kader van IKC's
Mutaties reserves	141	S	Afschrijving activa	Kapitaallasten investeringen
Mutaties reserves	483	S	Onderhoud gebouwen	MJOP gemeentelijke gebouwen
Mutaties reserves	24	I	Arbeidsmarktwerking	ten behoeve van: Werken aan Werk
Mutaties reserves	5	S	Revitalisering Meenthof	Jaarlijkse bijdrage 2 muziekverenigingen de Blinker
Mutaties reserves	5	S	Open Bejaardenwerk	Maaltijdvoorziening ouderen
Mutaties reserves	3	S	Inburgering	Vluchtelingenwerk
Totaal mutatie reserves	816			
Saldo na bestemming	-18.062			

6. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma

Alle bedragen x € 1.000	2023		Ten laste van reserve:	Ten behoeve van:
PROGRAMMA				
6. Natuur en milieu				
Lasten	-1.132			
Baten	300			
Saldo vóór bestemming	-832			
Mutaties reserves	150	I	Duurzaamheid	Verkenning buurten warmtetransitie, denktank, HIOR, programma duurzaamheid en groen, energie besparen bedrijven.
Totaal mutatie reserves	150			
Saldo na bestemming	-682			
7. Ruimtelijke ontwikkeling				
Lasten	-4.121			
Baten	2.089			
Saldo vóór bestemming	-2.032			
Mutaties reserves	-250		Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen	Toevoeging verkoop grond aan reserve
Mutaties reserves	250		Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen	Onttrekking aan reserve t.b.v. aanwending als dekkingsmiddel.
Mutaties reserves	65	I	Afschrijving activa	Afschrijving diverse kosten
Mutaties reserves	29	S	Onderhoud gebouwen	MJOP gemeentelijke gebouwen
Totaal mutatie reserves	94			
Saldo na bestemming	-1.938			
Algemene baten en lasten				
Lasten	-748			
Baten	42.838			
Saldo vóór bestemming	42.090			
Mutaties reserves	-524	S	Onderhoud gebouwen	Structurele storting in het kader van het Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen
Totaal mutatie reserves	-524			
Saldo na bestemming	41.566			
Overhead				
Lasten	-13.035			
Baten	19			
Saldo vóór bestemming	-13.016			
Mutaties reserves	6	S	Afschrijving activa	Kapitaallasten investeringen
Mutaties reserves	761	S	Onderhoud gebouwen	MJOP gemeentelijke gebouwen
Totaal mutatie reserves	767			
Saldo na bestemming	-12.249			
TOTAAL				
Lasten	-62.473			
Baten	59.067			
Saldo vóór bestemming	-3.406			
Mutaties reserves	1.421		Bedrag is afgerond	Recapitulatie incidenteel/structureel hierna
Saldo na bestemming	-1.985			

7. Investeringsplan 2023-2026

(Bedragen in euro's)

Kapitaallasten geraamd in de begroting (Stelpost kapitaallasten)													
Srt	E/M		Omschrijving	Bedrag	Jaar	start afchr.	Afschr. Termijn	2023	2024	2025	2026	Dekking/toelichting	
2	E	P003	Herinrichting speelplekken	43.000	2023	2024	10	0	5.590	5.461	5.332	Raadsbesluit 22 dec 2016	
2	E	P003	Herinrichting speelplekken	30.000	2024	2025	10	0	0	3.900	3.810	Raadsbesluit 22 dec 2016	
2	M	P003	Vervangingsinvestering beschoeiing	286.000	2023	2024	25	0	19.980	19.638	19.296	Beheerplan overige waterwerken 2021-2025	
2	M	P003	Vervangingsinvestering beschoeiing	286.000	2024	2025	25	0	0	19.980	19.638	Beheerplan overige waterwerken 2021-2025	
2	M	P003	Vervangingsinvestering beschoeiing	286.000	2025	2026	25	0	0	0	19.980	Beheerplan overige waterwerken 2021-2025	
2	M	P003	Vervangingsinvestering beschoeiing	286.000	2026	2027	25	0	0	0	0	Beheerplan overige waterwerken 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging bruggen	156.000	2023	2024	25	0	10.880	10.694	10.508	Beheerplan Kunstwerken & Uitvoeringsplan 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging bruggen	156.000	2024	2025	25	0	0	10.880	10.694	Beheerplan Kunstwerken & Uitvoeringsplan 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging bruggen	156.000	2025	2026	25	0	0	0	10.880	Beheerplan Kunstwerken & Uitvoeringsplan 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging bruggen	156.000	2026	2027	25	0	0	0	0	Beheerplan Kunstwerken & Uitvoeringsplan 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging OV-lichtmasten	125.000	2023	2024	40	0	6.850	6.757	6.664	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging OV-lichtmasten	75.000	2023	2024	20	0	6.050	5.936	5.822	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging OV-lichtmasten	125.000	2024	2025	40	0	0	6.850	6.757	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging OV-armaturen	75.000	2024	2025	20	0	0	6.050	5.936	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging OV-lichtmasten	125.000	2025	2026	40	0	0	0	6.850	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging OV-armaturen	75.000	2025	2026	20	0	0	0	6.050	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging OV-lichtmasten	125.000	2026	2027	40	0	0	0	0	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-2025	
2	M	P003	Vervanging OV-armaturen	75.000	2026	2027	20	0	0	0	0	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-2025	
2	M	P003	Verkeersregelinstantie Beukenhof Loosdrecht	100.000	2023	2024	30	0	6.300	6.201	6.102	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld	
2	M	P003	Aanschaf bomen	200.000	2023	2024	40	0	11.000	10.850	10.700	aanschaf nieuwe bomen activeren, uitwerking Doelmatigheidsonderzoek	
2	M	P003	Aanschaf bomen	200.000	2024	2025	40	0	0	11.000	10.850	aanschaf nieuwe bomen activeren, uitwerking Doelmatigheidsonderzoek	
2	M	P003	Aanschaf bomen	200.000	2025	2026	40	0	0	0	11.000	aanschaf nieuwe bomen activeren, uitwerking Doelmatigheidsonderzoek	
2	M	P003	Aanschaf bomen	200.000	2026	2027	40	0	0	0	0	aanschaf nieuwe bomen activeren, uitwerking Doelmatigheidsonderzoek	
2	M	P003	Verkeersmaatregelen uit mobiliteitsplan	167.000	2023	2024	20	0	13.410	13.158	12.906	Diverse kleine verkeersmaatregelen volgend uit het mobiliteitsplan	
2	M	P003	Verkeersmaatregelen uit mobiliteitsplan	200.000	2024	2025	20	0	0	16.000	15.700	Diverse kleine verkeersmaatregelen volgend uit het mobiliteitsplan	
2	M	P003	Verkeersmaatregelen uit mobiliteitsplan	200.000	2025	2026	20	0	0	0	16.000	Diverse kleine verkeersmaatregelen volgend uit het mobiliteitsplan	
2	M	P003	Verkeersmaatregelen uit mobiliteitsplan	200.000	2026	2027	20	0	0	0	0	Diverse kleine verkeersmaatregelen volgend uit het mobiliteitsplan	
2	M	P005	Aanvullend krediet IKC Loosdrecht	1.450.000	2023	2025	40	0	0	0	79.800	78.711	Reeds krediet van € 4,5 miljoen verstrekt, aanvullend krediet op basis laatste berekeningen 2022.
2	M	P003	Voorbereidingskrediet mobiliteitsplan	110.000	2023	2025	20	0	0	8.800	8.635	Mobiliteitsplan in september 2022 in Raad behandeld.	
2	M	P003	Voorbereidingskrediet verkeersveiligheid en doorstroming Smidsbrug	100.000	2023	2027	40	0	0	0	0	Mobiliteitsplan in september 2022 in Raad behandeld.	
2	M	P003	Voorbereidingskrediet vrachtverkeer Kortenhoefsedijk	20.000	2024	2027	40	0	0	0	0	Mobiliteitsplan in september 2022 in Raad behandeld.	
2	M	P003	Website: nieuwe infrastructuur	125.000	2023	2024	5	0	28.750	28.000	27.250	Verbetering huidige website naar een volledig interactieve website.	
2	M		Investerings huisvesting scholen	P.M.								Betreft IHP scholen. Mogelijke uitvoering vanaf 2024. Kapitaallasten vanaf 2027.	
1	M	Overhead	Vernieuwing gemeentehuis	P.M.	2023	2024	25	0	0	0	0	Betreft renovatie/vernieuwing huidige gemeentehuis	
1	E	Overhead/P003	Vervanging voer- en vaartuigen gemeentebreed 2023	105.000	2023	2024	8	0	16.250	15.857	15.464	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld	
1	E	Overhead/P003	Vervanging voer- en vaartuigen gemeentebreed 2024	105.000	2024	2025	8	0	0	16.250	15.857	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld	
			Totaal investeringen/nieuw beleid begroting	6.323.000									
			Totaal kapitaallasten direct t.l.v. exploitatie					0	125.100	302.100	367.400		

7. Investeringsplan 2023-2026 (vervolg)

Investeringsplan / Nieuw beleid met dekking uit rioolstarieven en rioolfonds. Wegen en overig uit reguliere exploitatie.												
Srt	E/M		Omschrijving	Bedrag	Jaar start	start afchr.	Afschr. Termijn	2023	2024	2025	2026	Dekking/toelichting
3	E/M	P003	Herinrichting Pr. Margrietstraat/Luitgardeweg (Prinsessenbuurt)	2.625.000	2022	2025	40	0	0	144.450	142.479	GRP 1715K, wegen 750K, overig 160K
3	M	P004	Recreatieperceeltje Nieuw Loosdrecht	25.000	2023	2024	40	0	1.350	1.332	1.314	Reserve Recreatie en Toerisme
3	E/M	P003	Herinrichting Zuidereinde Noord	3.465.000	2022	2025	40	0	0	190.550	187.952	GRP 1.760K, wegen 1.540K, overig 160K
3	E/M	P003	van Breelaan/Ooievaarsbuurt	2.275.000	2021	2025	40	0	0	125.150	123.443	GRP 1.520, wegen 655K, overig 100K
3	E/M	P003	Leeuwenlaan	586.000	2023	2024	40	0	32.280	31.839	31.398	Wegen 580K, overig 6K
2	E	P003	Kortenhoeft, Elbert Mooijlaan	3.307.000	2024	2026	40	0	0	0	181.810	GRP 2.265, wegen 1030K, overig 12K
3	E/M	P003	Tjalk hemelwaterverbreding	224.000	2024	2025	40	0	0	12.320	12.152	GRP 224
3	E/M	P003	Vuntuslaan/Heulakker	4.158.000	2022	2025	40	0	0	228.640	225.523	GRP 2.800K, wegen 1309K, overig 50K
3	E/M	P003	Herinrichting Middenweg	4.111.000	2023	2025	40	0	0	226.130	223.046	Wegen 4.111K
3	E/M	P003	Herinrichting Middenweg (investerings mobiliteitsplan)	3.900.000	2023	2025	40	0	0	214.500	211.575	Wegen 3.900K
3	E/M	P003	Herinrichting Randweg (Meerhoekweg/Middenweg)	555.000	2023	2024	20	0	44.450	43.616	42.782	Wegen 555K
3	E/M	P003	Kortenhoeft, Kerklaan	5.924.000	2025	2027	40	0	0	0	0	GRP 3.897K, wegen 1.784K, overig 243K
3	M	P003	Herinr. Botenbuurt Oost	4.435.000	2026	2030	40	0	0	0	0	GRP 2.880K, wegen 1.317K, overig 238K
3	E/M	P003	Het Stichts End/Hollands End	1.134.000	2024	2026	40	0	0	0	62.420	GRP 235K, wegen 744K, overig 156K
3	E/M	P003	Lindelaan	1.127.000	2024	2028	40	0	0	0	0	GRP 34K, wegen 904K, overig 189K
3	E/M	P003	Gemaal Bloklaan (nieuwbouw ism Stichtse Vecht)	55.000	2023	2024	40	0	3.050	3.008	2.966	GRP 55K
3	E/M	P003	Veendijk, thv no.1 in fietspad vervangen RWA	148.500	2023	2024	40	0	8.155	8.044	7.933	GRP 149K
3	M	P003	Rotonde Rading 1 aanpassen.	61.000	2026	2027	40	0	0	0	0	Wegen 61K
3	M	P003	Frans Halslaan, vervangen RWA	225.500	2023	2024	40	0	12.365	12.197	12.029	GRP 226K
3	M	P003	Overmeerseweg, vervangen RWA	1.230.000	2025	2026	40	0	0	0	67.700	GRP 1.230K
3	M	P003	Edelenbuurt West	5.628.000	2024	2027	40	0	0	0	0	GRP 3.864K, wegen 1.738K, overig 206K
3	M	P003	Edelenbuurt oost	5.648.000	2026	2029	40	0	0	0	0	GRP 3.738K, wegen 1.716K, overig 195K
3	M	P003	Riool, levensduurverlengend onderhoud	500.000	2023	2024	20	0	40.000	40.000	40.000	Gevolg rioolwerkzaamheden, GRP 500
3	M	P003	Riool, levensduurverlengend onderhoud	500.000	2024	2025	20	0	0	40.000	40.000	Gevolg rioolwerkzaamheden, GRP 500
3	M	P003	Riool, levensduurverlengend onderhoud	1.000.000	2025	2026	20	0	0	0	80.000	Gevolg rioolwerkzaamheden, GRP 1.000
3	M	P003	Riool, levensduurverlengend onderhoud	1.000.000	2026	2027	20	0	0	0	0	Gevolg rioolwerkzaamheden, GRP 1.000
3	M	P003	Wegen, levensduurverlengend onderhoud	750.000	2024	2025	10	0	0	97.500	97.500	Uit inspectie wegen 750K
3	M	P003	Wegen, levensduurverlengend onderhoud	750.000	2025	2026	10	0	0	0	97.500	Uit inspectie wegen 750K
3	M	P003	Wegen, levensduurverlengend onderhoud	750.000	2026	2027	10	0	0	0	0	Uit inspectie wegen 750K
3	M	P003	Revitalisering infrastructuur bedrijventerreinen	1.500.000	2023	2025	40	0	0	82.500	81.375	Wegen 1.500K
			Totaal infrastructurele werken	57.597.000					141.700	1.501.800	1.972.900	
			Totaal investeringsplan 2023-2026	63.920.000				0	266.800	1.803.900	2.340.300	

8. Geprognosticeerde balans 2023-2026

(inclusief IP 2023-2026)

Activa	Eind 2022	Eind 2023	Eind 2024	Eind 2025	Eind 2026
Materiele vaste activa	67.597	72.476	68.972	65.613	62.355
Materiele vaste activa IP 2023-2026	-	3.477	29.560	37.107	50.409
Financiële activa (cf art. 36 lid d, e en f)	1.573	1.477	1.381	1.284	1.200
Voorraden	9.317	8.052	8.380	-	-
Totaal vaste activa	78.487	85.482	108.293	104.004	113.964
Vlottende activa					
Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	500	500	500	500	500
Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
Totaal vlottende activa	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Totaal vaste activa	82.287	89.282	112.093	107.804	117.764
Passiva	Eind 2022	Eind 2023	Eind 2024	Eind 2025	Eind 2026
Eigen vermogen	14.092	12.671	11.995	11.553	11.367
Voorzieningen	8.157	7.240	6.640	5.945	5.333
Voorzieningen grondexploitatie	10.556	8.532	8.532	-	-
Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	41.704	51.721	48.912	46.103	44.294
Vaste schulden IP 2023-2026	-	3.500	29.383	36.900	50.133
Totaal vaste passiva	74.509	83.665	105.463	100.501	111.126
Vlottende passiva					
Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	3.778	1.617	2.630	3.303	2.638
Overlopende passiva (cf art. 49 BBV)	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal vlottende passiva	7.778	5.617	6.630	7.303	6.638
Totaal vaste passiva	82.287	89.282	112.093	107.804	117.764

9. Activerings- en afschrijvingsbeleid

In de nota afschrijvingsbeleid zijn de kaders voor het activering- en afschrijvingsbeleid van de gemeente vastgelegd. De in de nota opgenomen tabel voor afschrijvingstermijnen is als richtlijn gehanteerd bij het opstellen van het investeringsplan 2023-2026. Met afschrijven op een investering wordt gestart in het jaar volgend op de aanschaf of de ingebruikname van die investering.

Afschrijvingstermijnen

De afschrijvingsmethodiek is lineair. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden	Op gronden wordt niet afgeschreven
Terreinen	10 tot 40 jaar
Bedrijfsgebouwen	10 tot 40 jaar (incl. vervangingsinvesteringen)
Grond- weg en waterbouwkundige werken	10 tot 40 jaar
Vervoermiddelen	5 tot 10 jaar
Machines, apparaten en installaties	3 tot 30 jaar
Overige materiële vaste activa	3 tot 40 jaar

Gecomprimeerd overzicht vaste activa, voorraden en kapitaallasten 2023

Soort activa omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeer- dering	Vermin- dering	Afschrijving 2023	Bedrag aflossingen	Rente 2023	Kapitaal- lasten 2023
Bijdragen aan activa van derden	14	13			1			1
Subtotaal	14	13			1			1
Gronden en terreinen EN	773	708			65		7	72
Bedrijfsgebouwen EN	17.809	21.459	4.525		874		140	1.014
GWW Werken EN	823	1.113	350		59		4	63
Vervoermiddelen EN	544	470			74		5	79
Machines, apparaten en installaties EN	2.809	2.248			560		24	584
Overige materiele vaste activa EN	72	61			11		1	12
GWW Werken EN Heffing	18.123	19.329	2.000		794		166	959
GWW Werken MN	26.267	26.727	1.500		1.040		235	1.274
Subtotaal	67.219	72.116	8.375		3.478		580	4.058
Overige materiele vaste activa MN	364	347			18		6	24
Kapitaalverstrekking deelnemingen	85	85					1	1
Leningen woningbouwcorporaties	824	778				46	12	12
Overige langlopende leningen	664	614				50	6	6
Subtotaal	1.938	1.824			18	96	26	43
Grondexploitaties	9.317	8.052		1.265				
Subtotaal	9.317	8.052		1.265				
Totaal	78.487	82.005	8.375	1.265	3.496	96	606	4.102

10. Stand en verloop van Reserves en Voorzieningen

In onderstaande tabellen worden de standen en het verloop van de reserves en voorzieningen over de jaren 2023 tot en met 2026 zichtbaar gemaakt, waarbij rekening is gehouden met vermeerderingen en verminderingen zoals deze in de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn opgenomen.

Bedragen in euro's

Omschrijving reserves	I/S	Boekwaarde 1 jan 2023	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	IP-2023 Reserves	Boekwaarde 1 jan 2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	IP-2024 Reserves	Boekwaarde 31 dec 2024
ALGEMENE RESERVES										
Resultaat begroting	I	0		1.984.900		-1.984.900	-	279.000		-2.263.900
Algemene Reserve (Na VJN 2022)	I	843.400	-			843.400	-	0		843.400
Totaal algemene reserves		843.400	-	1.984.900	0	-1.141.500	-	279.000	0	-1.420.500
BESTEMMINGSRESERVES										
Res.Alg.Open Bejaardenwerk	I/S	70.500		5.500		65.000		5.500		59.500
Reserve Bouwgrondexploitatie	I	10.000				10.000				10.000
Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen	I	460.500	250.000	250.000		460.500				460.500
Reserve gebiedsontwikkeling	I	55.800				55.800				55.800
Reserve revitalisering Meenthof	I/S	221.000		5.000		216.000		5.000		211.000
Reserve duurzaamheid	I/S	292.600		150.000		142.600		62.500		80.100
Reserve omgevingswet	I	59.200		0		59.200				59.200
Reserve Begraafplaatsen	S	18.600		0		18.600				18.600
Reserve Sociaal Domein	I	184.000	0	0		184.000				184.000
Reserve Arbeidsmarktwerking	I	211.500	0	24.000		187.500				187.500
Reserve Rationeel Wegbeheer	S	5.485.400	0	10.000		5.475.400		10.000		5.465.400
Reserve Recreatie en Toerisme	S	71.500	100.000	42.700	80.000	48.800	100.000	42.700	25.000	81.100
Reserve Verkeer	I	204.000	0	90.000		114.000		60.000		54.000
Reserve Inburgering	S	2.700	0	2.700		-				0
Reserve Onderhoud gebouwen	S	1.457.600	523.800	1.298.600		682.800	523.800	918.500		288.100
Reserve Bruggen	I	14.400				14.400				14.400
Reserve Speeltoestellen	I	92.200	0		10.000	82.200				82.200
Reserve MOP Onderwijshuisv.	I	154.800		154.800		-				0
Reserve Groeninrichting	I	31.200	0	0		31.200				31.200
Reserve afschrijving activa *	S	4.210.300	0	261.300	-90.000	4.039.000	0	196.300	-25.000	3.867.700
Totaal bestemmingsreserves		13.307.800	873.800	2.294.600		11.887.000	623.800	1.300.500	0	11.210.300
TOTAAL RESERVES		14.151.200	873.800	4.279.500	0	10.745.500	623.800	1.579.500	0	9.789.800
Omschrijving voorzieningen										
Voorz. pensioen huidige weth. en ex. Weth.		1.834.600	27.300			1.861.900	27.300			1.889.200
Voorziening afkoopson Knorrterrein		42.900				42.900				42.900
Voorziening VGRP		5.862.900	0	944.200		4.918.700	0	627.800	0	4.290.900
Voorz.Dubieuze Debiteuren		416.900	0			416.900	0			416.900
Voorz.Porseleinhaven en Nedervecht (t/m 2023) **		10.555.900	0	2.023.500		8.532.400	0			8.532.400
TOTAAL VOORZIENINGEN		18.713.200	27.300	2.967.700	0	15.772.800	27.300	627.800	0	15.172.300

* Deze bestemmingsreserve is reeds aangewend als dekkingsmiddel van in het verleden uitgevoerde investeringen.

** Deze voorziening is gevormd ter dekking van de verliezen op de grondexploitaties

10. Stand en verloop van Reserves en Voorzieningen (vervolg)

Bedragen in euro's

Omschrijving reserves	I/S	2025			2026					
		Boekwaarde 1 jan 2025	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	IP-2024 Reserves	Boekwaarde 1 jan 2026	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	IP-2025 Reserves	Boekwaarde 31 dec 2026
ALGEMENE RESERVES										
Resultaat begroting	I	-2.263.900	-	181.400		-2.445.300		2.171.700		-4.617.000
Algemene Reserve	I	843.400	-	0		843.400	0	0		843.400
Totaal algemene reserves		-1.420.500	-	181.400	0	-1.601.900	0	2.171.700	0	-3.773.600
BESTEMMINGSRESERVES										
Res.Alg.Open Bejaardenwerk	I/S	59.500		5.500		54.000		5.500		48.500
Reserve Bouwgrondexploitatie	I	10.000				10.000				10.000
Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen	I	460.500				460.500				460.500
Reserve gebiedsontwikkeling	I	55.800				55.800				55.800
Reserve revitalisering Meenthof	I/S	211.000		5.000		206.000		5.000		201.000
Reserve duurzaamheid	I/S	80.100		50.000		30.100		25.000		5.100
Reserve omgevingswet	I	59.200				59.200				59.200
Reserve Begraafplaatsen	S	18.600		0		18.600		0		18.600
Reserve Sociaal Domein	I	184.000	0	0		184.000	0	0		184.000
Reserve arbeidsmarktwerking	I	187.500	0	0		187.500	0	0		187.500
Reserve Rationeel Wegbeheer	S	5.465.400		10.000		5.455.400		10.000		5.445.400
Reserve Recreatie en Toerisme	S	81.100	100.000	42.700	0	138.400	100.000	42.700		195.700
Reserve Verkeer	I	54.000	0	0		54.000	0	0		54.000
Reserve Inburgering	S	0	0	0		-	0	0		0
Reserve Onderhoud gebouwen	S	288.100	523.800	762.100		49.800	523.800	682.200		-108.600
Reserve Bruggen	I	14.400				14.400				14.400
Reserve Speeltoestellen	I	82.200	0			82.200	0			82.200
Reserve MOP Onderwijshuisv.	I	0				-				0
Reserve Groeninrichting	I	31.200	0			31.200	0			31.200
Reserve afschrijving activa *	S	3.867.700	0	190.600	0	3.677.100	0	189.100		3.488.000
Totaal bestemmingsreserves		11.210.300	623.800	1.065.900	0	10.768.200	623.800	959.500	0	10.432.500
Totaal reserves		9.789.800	623.800	1.247.300	0	9.166.300	623.800	3.131.200	0	6.658.900
Omschrijving voorzieningen										
		Boekwaarde 1 jan 2025	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	IP-2025 Reserves	Boekwaarde 1 jan 2026	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	IP-2026 Reserves	Boekwaarde 31 dec 2026
Voorz. pensioen huidige weth. en ex. Weth.		1.889.200	27.300			1.916.500	27.300			1.943.800
Voorziening afkooptom Knorrtrein		42.900				42.900				42.900
Voorziening VGRP		4.290.900	0	722.000	0	3.568.900	0	639.700	0	2.929.200
Voorz.Dubieuze Debiteuren		416.900	0			416.900	0			416.900
Voorziening Porseleinhaven **		8.532.400	0	8.532.400		0	0			0
Totaal voorzieningen		15.172.300	27.300	9.254.400	0	5.945.200	27.300	639.700	0	5.332.800

* Deze bestemmingsreserve is reeds aangewend als dekkingsmiddel van in het verleden uitgevoerde investeringen.

** Deze voorziening is gevormd ter dekking van de verliezen op de grondexploitaties

I/S = reserves worden Incidenteel of Structureel ingezet.

11. Berekening EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van de gemeente is opgesteld conform een stelsel van baten en lasten. Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Wat is het grote verschil tussen de EMU-systematiek en het systeem van baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren?

Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten. Daar wordt uitgegaan van de jaarlijkse kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een bepaald jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente toch een negatief EMU-saldo hebben. Het EMU-saldo van de gemeente Wijdemeren voor 2023 komt uit op -/- € 13.687.000; wat betekent dat in EMU-terminen de uitgaven € 13.687.000 hoger zijn dan de inkomsten.

Omschrijving	plus of min	Volgens vastgestelde begroting 2022 (x € 1.000)	Volgens begroting 2023 (x € 1.000)	Volgens meerjarenraming begroting 2024 (x € 1.000)	Volgens meerjarenraming begroting 2025 (x € 1.000)	Volgens meerjarenraming begroting 2026 (x € 1.000)
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	plus	-450	-3.406	-956	-624	-2507
2 Mutaties (im)materiële vaste activa	min	3993	8.356	22.579	4.188	10.044
3 Mutaties voorzieningen	plus	-553	-2.940	-601	-9.227	-612
4 Mutatie in voorraden(incl. bouwgronden in exploitatie)	min	-1.146	-1.265	328	-8.380	0
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiele vaste activa.	min	350	250	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-4.200	-13.687	-24.464	-5.659	-13.163

12. Geraamde lasten en baten per programma en taakveld

Bedragen x € 1.000

Programma	Taakveld	Lasten/Baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
P001 Bestuur en burger	0.1 Bestuur	Lasten	-2.087	-2.256	-2.496	-2.388	-2.338	-2.288
		Baten	21					
	0.2 Burgerzaken	Lasten	-1.063	-801	-1.161	-861	-856	-852
		Baten	324	318	274	274	274	274
	0.10 Mutaties reserves	Mutatatie reserves	54					
Totaal P001 Bestuur en burger			-2.750	-2.738	-3.383	-2.975	-2.921	-2.866
P002 Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	-2.977	-2.455	-2.616	-2.622	-2.628	-2.632
		Baten	150	1				
	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-606	-648	-982	-930	-930	-930
		Baten	19	32	32	32	32	32
Totaal P002 Veiligheid			-3.414	-3.070	-3.566	-3.520	-3.526	-3.530
P003 Openbare ruimte	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	-3.209	-3.283	-3.631	-3.589	-3.577	-3.461
		Baten	175	105	106	106	115	106
	2.4 Economische havens en waterwegen	Lasten	-142	-182	-212	-211	-209	-208
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-1.243	-958	-943	-953	-952	-947
		Baten	2.967	3.521	3.886	3.998	4.460	4.684
	7.2 Riolering	Lasten	-2.120	-2.439	-2.700	-2.751	-2.730	-2.689
		Baten	2.447	2.785	2.840	2.840	2.810	2.811
	7.3 Afval	Lasten	2.957	3.370	3.454	3.454	3.418	3.420
		Baten	-391	-324	-345	-355	-353	-378
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	312	325	325	325	325	325
Baten		121	513	155	163	78	276	
Totaal P003 Openbare ruimte			-3.021	-2.137	-2.744	-2.652	-2.235	-1.683
P004 Economische zaken, recreatie en toerisme	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	-327	-303	-319	-319	-319	-319
		Baten						
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten		-11	-12	-12	-12	-12
		Baten		-22	-23	-23	-23	-23
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten		23	34	28	28	28
		Baten			-100	-75	-50	-50
	3.4 Economische promotie	Lasten		897	1.001	1.001	1.001	1.001
		Baten		-1.099	-1.666	-1.508	-1.418	-1.424
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten		335	189	18	18	18
		Baten		-970				
8.3 Wonen en bouwen	Lasten		70	78	-38	-37	-42	
	Baten							
Totaal P004 Economische zaken, recreatie en toerisme			-1.070	-799	-928	-812	-823	-821
P005 Sociaal domein	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	-884	-1.002	-1.242	-1.046	-1.122	-1.004
		Baten	213	235	288	225	225	225
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	-733	-869	-787	-813	-814	-813
		Baten	155	209	119	119	119	119
	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	-325	-190	-226	-240	-240	-240
		Baten	120					
	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-569	-676	-852	-748	-889	-792
		Baten	123	222	226	226	226	226
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en c	Lasten	-80	-89	-114	-114	-114	-114
		Baten						
	5.4 Musea	Lasten	-98	-21	-50	-253	-39	-25
		Baten	10	10	10	10	10	10
	5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	-5	-11	-10	-10	-10	-10
		Baten						
	5.6 Media	Lasten	-355	-355	-372	-660	-377	-372
		Baten						
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-172	-102	-105	-105	-104	-104
		Baten						
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-1.582	-1.687	-1.968	-2.203	-2.214	-2.220
		Baten	101	187	278	278	278	278
	6.2 Wijkteams	Lasten	-591	-677	-745	-745	-745	-745
		Baten	65					
	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-5.688	-4.661	-4.571	-4.568	-4.568	-4.568
		Baten	4.920	3.388	3.548	3.548	3.548	3.548
	6.4 Begeleide participatie	Lasten	-654	-646	-591	-559	-560	-547
		Baten						
	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	-575	-481	-364	-340	-340	-340
		Baten						
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	-761	-716	-1.181	-1.186	-1.192	-1.202
		Baten	9	8	228	228	228	228
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	-3.946	-4.132	-606	-606	-606	-605	
	Baten	205	240					
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	-4.554	-4.535	-5.165	-5.243	-5.343	-5.342	
	Baten							
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	-109	-40	-36	-36	-36	-36	
	Baten	125						
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	-635	-547	-564	-564	-564	-563	
	Baten							
7.1 Volksgezondheid	Lasten	-802	-856	-865	-867	-868	-864	
	Baten							
nw 6.81b Maatschappelijke en vrouwenopva	Lasten			-5	-5	-5	-5	
	Baten							
nw taakveld 6.71a Hulp bij huishouden (Wmo)	Lasten			-1.866	-1.866	-1.866	-1.866	
	Baten							
nw taakveld 6.71b Begeleiding Wmo	Lasten			-1.117	-1.128	-1.128	-1.128	
	Baten							
nw taakveld 6.71c Dagbesteding Wmo	Lasten			-175	-180	-180	-180	
	Baten							
0.10 Mutaties reserves	Mutatatie reserves	390	539	816	657	647	490	
Totaal P005 Sociaal domein			-16.682	-17.256	-18.062	-18.794	-18.641	-18.561

12. Geraamde lasten en baten per programma en taakveld (vervolg)

Bedragen x € 1.000

Programma	Taakveld	Lasten/Baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
P006 Natuur en milieu	7.4 Milieubeheer	Lasten	-844	-1.084	-1.132	-741	-740	-728
		Baten	91	399	300			
	0.10 Mutaties reserves	Mutatie reserves		-175	150	63	50	25
Totaal P006 Natuur en milieu			-754	-860	-682	-678	-690	-703
P007 Ruimtelijke ontwikkeling	8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	-1.465	-1.175	-749	-703	-655	-654
		Baten	465	336	135	135	55	55
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Lasten	-2.138		-1.505		-41	-41
		Baten	1.637		1.505		41	41
	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-674	-1.665	-1.866	-1.795	-1.799	-1.797
		Baten	1.514	755	449	449	449	449
0.10 Mutaties reserves	Mutatie reserves	311	5	94	233	18	5	
Totaal P007 Ruimtelijke ontwikkeling			-350	-1.745	-1.937	-1.680	-1.932	-1.943
P998 Algemene baten en lasten	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten		-106	-107	-107	-107	-107
		Baten	50	-1	-1	-1	-1	-1
	0.5 Treasury	Lasten	94	93	53	52	51	50
		Baten	-4	-9	-9	-9	-9	-9
	0.61 OZB woningen	Lasten	6.049	6.125	6.828	6.858	6.888	6.918
		Baten	1.574	1.628	1.806	1.806	1.806	1.806
	0.62 OZB niet-woningen	Lasten	-804	-529	-562	-561	-561	-561
		Baten	210	190	196	196	196	196
	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringe	Lasten	29.094	32.050	33.606	35.934	38.300	37.186
		Baten	-102	-290	-70	-1.745	-4.435	-6.009
0.8 Overige baten en lasten	Lasten	64	450	350	100	100	100	
	Baten	-455	-700	-524	-524	-524	-524	
Totaal P998 Algemene baten en lasten			35.770	38.901	41.566	41.999	41.703	39.045
P999 Overhead	0.4 Overhead	Lasten	-9.063	-10.396	-13.035	-11.308	-11.352	-11.230
		Baten	23	18	19	19	19	19
	0.10 Mutaties reserves	Mutatie reserves	109	141	767	122	216	102
Totaal P999 Overhead			-8.931	-10.237	-12.249	-11.167	-11.117	-11.109
Eindtotaal			-1.201	59	-1.985	-279	-181	-2.172

Bijlage:			
Verdelingsmatrix per taakveld. Betreft de vanuit de BBV verplicht voorgeschreven indeling in taakvelden.			
T0.1	Bestuur	T6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
T0.2	Burgerzaken	T6.3	Inkomensregelingen
T0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	T6.4	WSW en beschut werk
T0.4	Overhead	T6.5	Arbeidsparticipatie
T0.5	Treasury	T6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
T0.61	OZB woningen	T6.71	Maatwerkdienstverlening 18+
T0.62	OZB niet-woningen	T6.71a	Huishoudelijke hulp (WMO)
T0.63	Parkeerbelasting	T6.71b	Begeleiding (WMO)
T0.64	Belastingen overig	T6.71c	Dagbesteding (WMO)
T0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonc	T6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)
T0.8	Overige baten en lasten	T6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
T0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	T6.72a	Jeugdhulp begeleiding
T0.10	Mutaties reserves	T6.72b	Jeugdhulp behandeling
T0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	T6.72c	Jeugdhulp dagbesteding
T1.1	Crisisbeheersing en brandweer	T6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig
T1.2	Openbare orde en veiligheid	T6.73a	Pleegzorg
T2.1	Verkeer en vervoer	T6.73b	Gezinsgericht
T2.2	Parkeren	T6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig
T2.3	Recreatieve havens	T6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf
T2.4	Economische havens en waterwegen	T6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
T2.5	Openbaar vervoer	T6.74c	Gesloten plaatsing
T3.1	Economische ontwikkeling	T6.81	Geëscaleerde zorg 18+
T3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	T6.81a	Beschermd wonen (WMO)
T3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	T6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
T3.4	Economische promotie	T6.82	Geëscaleerde zorg 18-
T4.1	Openbaar basisonderwijs	T6.82a	Jeugdbescherming
T4.2	Onderwijshuisvesting	T6.82b	Jeugdreclassering
T4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	T7.1	Volksgezondheid
T5.1	Sportbeleid en activering	T7.2	Riolering
T5.2	Sportaccommodaties	T7.3	Afval
T5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	T7.4	Milieubeheer
T5.4	Musea	T7.5	Begraafplaatsen en crematoria
T5.5	Cultureel erfgoed	T8.1	Ruimte en leefomgeving
T5.6	Media	T8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
T5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	T8.3	Wonen en bouwen
T6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	T6.1	Samenkracht en burgerparticipatie